

การทำหัวเชื้อจุลินทรีย์

หัวเชื้อจุลินทรีย์ สามารถทำเองได้ ซึ่งแหล่งที่สามารถเก็บจุลินทรีย์ ได้แก่ บริเวณที่มีเศษใบไม้ ร่วงหล่นทับถม ดินจากป่าลึก เป็นต้น บริเวณเหล่านี้จะมีตัวจุลินทรีย์อาศัยอยู่ ซึ่งภาคกลาง โดยสถาบัน การพัฒนาการเรียนรู้เกษตรอินทรีย์ ของนายทองเหมาะ แจ่มแจ่ม จังหวัดสุพรรณบุรี ได้มีการทำหัว เชื้อจุลินทรีย์ใช้เอง มีชื่อเรียกว่า หัวเชื้อจุลินทรีย์ TM ทองเหมาะ เพื่อใช้เป็นหัวเชื้อ ในการผลิตปุ๋ยหมัก ชีวภาพและน้ำสกัดชีวภาพ โดยแบ่งเป็น 2 ขั้นตอน คือ

การทำหัวเชื้อจุลินทรีย์แห้ง

วัสดุอุปกรณ์

1. ดินที่เก็บจากป่าลึก 1 กิโลกรัม
2. แกลบดิบใหม่ 1 ปีบ
3. ใบไม้แห้ง (เน้นใบไผ่) 1 ปีบ
4. น้ำสะอาด 1 บัวรดน้ำ
5. ทรายละเอียด 1 ปีบ
6. รองปูน(ปิดด้านล่าง) 1 ใบ
7. กระเบื้องมุงหลังคา 2 แผ่น

หมายเหตุ : ถ้าใช้น้ำประปาต้องนำมาพัก 1 คืน เพื่อให้คลอรีนระเหย

ขั้นตอนวิธีทำ

ขั้นตอนที่ 1 นำแกลบดิบลงอ่างตามด้วยใบไม้แห้งคลุมเคล้าให้เข้ากัน นำน้ำสะอาดใส่ ผักบวรต์ให้ความชื้น 50 % ใส่ดินที่เก็บจากป่าลึก % กิโลกรัม เคล้าให้เข้ากัน ใส่รายละเอียดเคล้าให้เข้ากันให้ทั่วอ่าง แล้วจึงปิดด้วยกระเบื้องลอนคู่ ตรวจสอบทุกๆ 24 ชั่วโมง แล้วค่อยกลับเพื่อระบายอากาศประมาณ 5-6 วัน จะขึ้นรา กลิ่นหอมคล้ายเห็ดโคน ประมาณ 20 วัน จะได้จุลินทรีย์ที่สมบูรณ์เต็มที่ โดย ทุกๆ 20-30 วัน ควรเอาใบไม้ แกลบและรายละเอียดโรย แล้วคลุมเคล้าให้เข้ากันเพื่อเป็นการเลี้ยง จุลินทรีย์ เราต้องนำจุลินทรีย์แห่งนี้ไปเลี้ยงต่อในน้ำสะอาดผสมกากน้ำตาล เพื่อทำหัวเชื้อจุลินทรีย์ ในลำดับต่อไป

การทำหัวเชื้อจุลินทรีย์ที่มีประสิทธิภาพ มีวัสดุอุปกรณ์เพิ่มเติมดังนี้

1. ถังพลาสติกขนาด 200 ลิตรมีฝาปิด 1 ถัง
2. น้ำสะอาด 175 ลิตร
3. กากน้ำตาล 15 ลิตร
4. ถังไนลอน (ขนาด 8" *12" เย็บเหมือนปลอกหมอนมีหูรัด) 1 ถัง

ขั้นตอนวิธีทำ

ขั้นตอนที่ 2 นำน้ำสะอาดใส่ในถัง 175 ลิตร ใส่กากน้ำตาล แล้วคนให้กากน้ำตาล ละลาย นำถุง ไนลอนบรรจุจุลินทรีย์แห้งที่ทำไว้ในขั้นแรก นำมาใส่ในถังน้ำแกว่งถุงไปมา แล้วปิดฝาถังให้สนิท ระบายอากาศทุก 24 ชั่วโมง หมักไว้ 15 วัน จะขึ้นราจะได้หัวเชื้อจุลินทรีย์ที่สมบูรณ์พร้อมที่จะนำไปใช้งาน

ประโยชน์หัวเชื้อจุลินทรีย์

จุลินทรีย์ช่วยย่อยสลายซากพืช ซากสัตว์ ให้กลายเป็นสารอาหารแก่พืช โดยจุลินทรีย์ สามารถเกิด ได้เองตามธรรมชาติ ซึ่งจุลินทรีย์ที่มีประสิทธิภาพจะสร้างความอุดมสมบูรณ์ให้แก่ดิน แบ่ง ประโยชน์ของหัวเชื้อจุลินทรีย์ ดังนี้

ด้านเกษตร ช่วยปรับสภาพความเป็นกรด-ด่างในดินและน้ำช่วยแก้ปัญหาจากแมลง ศัตรูพืช และ โรคระบาดต่างๆ ช่วยปรับสภาพดินให้ร่วนซุย อุ้มน้ำ และให้อากาศผ่านได้อย่างเหมาะสม ช่วยย่อยสลาย อินทรีย์วัตถุให้เป็นอาหารแก่พืช

ด้านปศุสัตว์ ช่วยกำจัดกลิ่นเหม็นจากฟาร์มปศุสัตว์ ไก่ และสุกร ได้ช่วยกำจัดน้ำเสีย จากฟาร์มได้ ภายใน 1 - 2 สัปดาห์ ช่วยกำจัดแมลงวันด้วยการตัดวงจรชีวิตของหนอนแมลงวันไม่ให้เข้า ดักแด้ เกิดเป็นตัวแมลงวัน ช่วยเสริมสุขภาพสัตว์เลี้ยงทำให้สัตว์แข็งแรง

ด้านการประมง ช่วยควบคุมคุณภาพน้ำในบ่อเลี้ยงสัตว์น้ำได้ ช่วยแก้ปัญหาโรคพยาธิในน้ำซึ่ง เป็นอันตรายต่อกุ้ง ปลา กบ หรือสัตว์อื่นที่เลี้ยงได้ ช่วยลดปริมาณ ซีเลนในบ่อช่วยให้เลนไม่เน่าเหม็น สามารถนำไปผสมเป็นหมักใช้กับพืชต่างๆ ได้ดี

ด้านสิ่งแวดล้อม ช่วยบำบัดน้ำเสียจากวิธีกาการเกษตร การปศุสัตว์ การประมง โรงงาน อุตสาหกรรม ชุมชน และสถานประกอบการทั่วไป ช่วยกำจัดกลิ่นจากกองขยะ ช่วยปรับสภาพ ของเสีย เช่น เศษอาหารจากครัวเรือนให้เป็นประโยชน์ต่อการเลี้ยงสัตว์และการเพาะปลูกพืช

โดย...องค์การบริหารส่วนตำบลห้วยจรเข้ม